

de yer alır. Alan, doğal olarak yetişen karaçam (*Pinus nigra*) ve plantasyon ile elde edilen sarıçam (*Pinus sylvestris*) ormanları ile kaplıdır. İç Anadolu'nun ve bozkır ekosistemlerinin yaygın türü olan meşe (*Quercus sp.*) ve ardıç (*Juniperus sp.*) türleri de milli parkta gözlemlenen önemli türlerdir. Milli parkta 1982 yılında yapılan bir araştırmada, Kafkas Çamı (*Pinus nigra* Arn. Subsp. *Pallasiana*) olarak adlandırılan 400-500 yaşlarında karaçam türünü barındırdığı tespit edilmiştir. Bu çam türü Türkiye'de sadece Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nda bulunmakta ve halen tohum verebilmektedir. Etrafı neredeyse ağaçsız bozkırlarla çevrili bu kalıntı (relikt) orman parçası tilki (*Vulpes vulpes*), sansar (*Martes sp.*), sincap (*Sciurus sp.*) gibi memeliler; küçük atmaca (*Accipiter nisus*), Şahin (*Buteo rufinus*), doğan (*Falcon sp.*) kaya kartalı (*Aquila chrysaetos*) gibi kuşlar için önemli bir yaşam alanıdır.

Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nda, Orta Anadolu'nun mevcut bilinen hayvan türlerinin yanında Beyaz Kartal olarak bilinen, Amerika'ya has Altın Kartallar 1992 yılına kadar görülmekte iken, bu türe en son 1996 yılında rastlanmıştır. Milli park için halk arasında söylenegelelen bir de efsane vardır. Farklı şekiller-

de dillendirilen bu efsanede; çamlığa ilk fidanın Aslı'nın ardından diyar diyar dolaşan Kerem tarafından dikildiğidir. Yolu Yozgat yöresine düşen Kerem, Aslı'sını sormuş, bulamayınca Çamlığın bulunduğu kıraç yamaca bir fidan dikmiş; "Bu çamdan nice çamlar filizlenir, koruk olur, bizi söyler bizi fısıldar." deyip yollara düşmüştür. O gün bu gündür çamlığın, hafif bir yelde sevda türküleri söylediğine, içli sevgi ezgileri fısıldadığına inanılır. Sevdalıların buluştuğu çamlık için böyle bir efsane söylenir halk arasında. Başka bir anlatıma göre ise; halk arasındaki inanışa göre; Kerem Aslı'yı ararken Soğuk Tepe adı verilen Yozgat Çamlığı Milli Parkı içerisindeki tepede dinlenmek için durmuş ve çamları göstererek "Bu çamlardan çamlar yetişsin, aşıklar kavuşsun, sarışın mavi gözlü çocuklar olsun" dediği ve bu ağaçlardan türeyen çamlardan Yozgat Çamlığı'nın oluştuğu, Avşarlar ve Çapanoğlu eliyle korunarak günümüze ulaştığı rivayet edilmektedir.

Milli park, Orta Anadolu bozkırları içinde kalabilmiş önemli bir kalıntı ormanı, yıllarca yöre halkı için kar elde ettikleri kar deposu ve bölge halkının rekreasyonel ihtiyaçlarına da hizmet eden önemli bir rekreasyon alanıdır. Yıllarca

yöre halkı tarafından kullanılan kar kuyularını alanda görmek mümkündür.

Milli park içinde yıldızlı bir otel (Galata Çamlık Otel) ve restoran, Kır Lokantası, kır kahvesi, piknik üniteleri ve çocuk oyun grupları yer almaktadır. Yine alan içinde 3.000 metre ve 8.000 metrelik tur güzergahları doğa yürüyüşleri için planlanmıştır. Dağ bisiklet parkuru da bulunan alanda milli park görevlileri ile veya görevliler olmaksızın doğa yürüyüşleri, flora ve fauna gözlem turları yapılabilmektedir. Alanda bulunan Doğa Eğitim Merkezinde tüm ziyaretçiler için doğa eğitimleri verilmektedir.

Şehir merkezine çok yakın olmasından dolayı, bölge halkı için çok önemli bir rekreasyon alanı olup, doğal değerlerin yanı sıra, konaklama, kamping, yeme-içme ve soğuk su çeşmeleri ile de bölge halkına fayda sunmaktadır.

Ayrıca bkz.: Doğal Yaşam Parkı; Milli Parklar Kanunu; Orman Rekreasyonu; Park Yönetimi; Tabiat Parkı; Ulusal Park; Yozgat.

Yararlanılan kaynaklar: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Yozgat Çamlığı Milli Parkı, <http://yozgatcamligi.tabiat.gov.tr/>, (Erişim tarihi: 03.04.2020); Türkiye Kültür Portalı, Çamlık Milli Parkı, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/yozyat/gezilecek/yer/camlık-milliparki>, (Erişim tarihi: 03.04.2020); Yozgat İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çamlık, <https://yozgat.ktb.gov.tr/TR-92797/camlık.html>, (Erişim tarihi: 03.04.2020).

Nihan YENİLMEZ ARPA

2020

Yozgat İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Yozgat ili ölçeğindeki temsilcisi.

16.04.2003 tarihinde ve 4848 sayılı yasa gereğince Kültür Bakanlığı ve Turizm Bakanlığı'nın birleşmesi sonucu kuruldu. Misyonu, "İlin evrensel kültür, sanat ve turizm değerlerinin sürdürüle-

Yozgat Çamlığı Milli Parkı. (Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü Arşivi, Fotoğraf: Murat Çoruk).

bilir korunmasını sağlayarak yaşatmak ve tanıtmak, toplumsal bilincin oluşmasında bilgiye erişimi kolaylaştırmak ve Yozgat ilinin Türkiye turizminden alacağı payı artırmaktır." Müdürlük, kendisine bağlı müze müdürlüğü, il halk kütüphanesi ve ilçe halk kütüphaneleri ile birlikte hizmet vermektedir. Müdürlüğün kültür envanterleri arasında Yozgat Müzesi ve Yozgat Arkeoloji Müzesi, yöre mutfağı (arap aşısı, testi kebabı gibi), geleneksel halk oyunları (Darine Dariney, Madımak, Nalinim, Kunduralım, Aynalı, Tek Ayak, Üç Ayak, Cemo ve Yozgat Ağırlaması gibi), müzik aletleri (tambura, davul, tef ve divan gibi) ve maniler yer almaktadır. Çiğdem Şenliği, Nevruz Bayramı, Hıdırellez Kültür Şenliği, Yağmur Baba Yayla Şenliği, Bektaşlı Bahar Şenliği, Bozhöyük Bahar Şenliği ve Kazankaya Kültür ve Turizm Festivali ise Yozgat ilindeki etkinliklere örnek gösterilebilir.

Müdürlük tarafından Yozgat ili genelinde tanımlanmış turizm aktiviteleri ise termal turizmi (Yerköy Kaplıcaları, Akdağmadeni Karadikmen Ilıcaları ve Sorgun Kaplıcaları gibi), inanç turizmi (Şeyhzade Ahmet Efendi Türbesi, Şah Sultan Hatun Türbesi, Çerkez Bey Türbesi ve Akdağmadeni Kilisesi gibi), kültür turizmi (Sarıkaya Hamamı gibi), doğa ve spor turizmi (Çamlık ve Kazankaya Kanyonu gibi), antik kentler (Büyüknefes Tavium antik kenti ve Kerkenes-Pteria antik kenti gibi), milli parklar (Yozgat Çamlığı), konaklar (Nizamoglu Evi ve Karslıoğlu Konağı gibi) ve müzelerdir. Hattuşaş Turizm Merkezi ve Sarıkaya Kaplıcaları Termal Turizm Merkezleri ise, İl Müdürlüğünün turizm envanterinde yer alan çekim merkezleridir. Bu bağlamda, "Üstün evrensel değerlere sahip kültür mirasımızın, ulusal ve uluslararası sürdürülebilir korunma çabalarını başarı ile yöneten ve Yozgat ilini turizm alanında ilk sıralara taşıyan güçlü, saygın ve vazgeçilmez bir kurum olmak" vizyonu ile hareket etmektedir.

Ayrıca bkz.: İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri; Kültür ve Turizm Bakanlığı; Turizm ve Tanıtma Büroları; Yozgat.

Yararlanılan kaynaklar: <http://dosim.kulturturizm.gov.tr/>, (Erişim tarihi: 24.12.2019); Şenol, F. (2000). Türkiye Turizm Coğrafyası. Ankara: Detay Yayıncılık; Oran Kalkınma Ajansı (2012). Yozgat Gezi Rehberi. Yozgat; <https://yozgat.ktb.gov.tr/>, (Erişim tarihi: 25.12.2019); Yurt Ansiklopedisi (1983). Tokat ile Zonguldak Arası, Ankara: Anadolu Yayıncılık; <https://www.kulturturportali.gov.tr/>, (Erişim tarihi: 23.12.2019).

Fuat ATASOY

2019

Yozgat Müzesi

(Yozgat, 1985 -)

Arkeoloji ve etnografya müzesi.

Yozgat kent merkezinde yer almaktadır. Müze olarak kullanılan yapı (Nizamoglu Konağı) 1871'de yapıldı ve 1975 yılında Gayri Menkul Eski Eserler Yüksek Kurulu tarafından korunması gerekli eski eserler kapsamına alınarak restore edildi. Restorasyondan sonra 1985 yılında Yozgat Etnografya Müzesi olarak faaliyetini sürdürdü ve 2008 yılına kadar bu özelliğini korudu. Fakat günümüzde, bölgede yürütülen yüzey araştırmaları sonucunda ortaya çıkarılan arkeolojik eserlerin sergilenmesi ile arkeoloji ve etnografya müzesi olarak anılmaktadır.

Müze iki bölümden oluşmaktadır. Zemin katında arkeolojik eserler sergilenmekte iken üst katında ise etnografik eserler sergilenmektedir. Arkeolojik eserler bölümü dört odadan oluşmakta iken etnografik eserler bölümü ise hol, mutfak, İslami eserler salonu, birinci başoda, ikinci başoda, silahlar salonu ve gelin odası olmak üzere toplamda yedi kısımdan oluşmaktadır. Toplamda 1.370 arkeolojik eser, 2.731 etnografik eser ve 2.713 sikke müzede bulunmaktadır.

Arkeolojik eserler kısmının girişteki sağ odalarında Çadırhöyük, Cemallı Höyük, Alishar Höyük ve Mercimektepe Höyük ile Kerkenes Dağı antik kentinde ortaya çıkarılan eserler sergilenmektedir. Bu odaların ilkinde, seramik örneklerinden kaplar (fincan, maşrapa, gaga ağız testi gibi), taş ağırsaklar ve pişmiş topraktan yapılmış heykelticikler, hediyeleriyle beraber gömülen bir kadına ait kemikler ve Roma döneminden kalma cam buluntular bulunmakta iken ikincisinde Kerkenes Dağı antik kentinde bulunan (Demir Çağı) eserler sergilenmektedir. Sol odalarda ise, lahitler ve Demeter heykeli ile Hititler döneminden kalma Yozgat'taki kazılardan elde edilen küçük kitabeler sergilenmektedir. Lahitler pişmiş topraktan yapılmıştır. Bu kısımda sergilenen en önemli eser, Lahitler odasında sergilenen Demeter heykelidir. Çünkü Anadolu'da ölçü ve yükseklik bakımından yapılmış ilk pişmiş toprak heykeldir.

Müzenin etnografik kısmında ise, Osmanlı'nın geç dönemi ve Cumhuriyetin ilk yıllarını yansıtan kültürel unsurları barındıran etnografik öğeler yer almaktadır. Mutfak kısmında, sırlı kâseler, kahve yapımıyla ilgili araçlar (kahve kutuları, kahve soğutacağı gibi) ve dibek taşı gibi eserler yer almakta olup hemen yanında bulunan İslami eserler odasında şamdan, kandil, buhurdanlık, el yazmaları, şifa taşı, derviş tacı, güneş saati, Kâbe örtüsü, Derviş sikkeleri ve abdest takımı gibi eserler yer almaktadır.

Birinci başoda olarak geçen kısmın tamamında dini ve güncel olayları anlatan tasvirler bulunmaktadır. Bu tasvirler arasında Hz. Süleyman'ın adaletini anlatan sahne, Hz. İsa'nın silüetini ateş içinde gösteren silüeti, şehir manzaraları, bazı hayvanlar (at ve keçi), Napolyon'un savaşları, Yozgat Yangını gibi olayları tasvir eden konular yer almaktadır. Ayrıca bu bölümde yastıklar, eski bir saat, gramofon, halı ve kilim gibi kültürel unsurlar da yer almaktadır. İkinci başodada da benzer şekil-